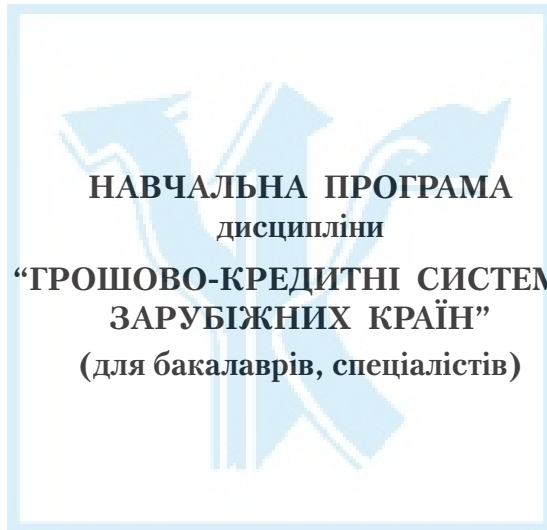

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ГРОШОВО-КРЕДИТНІ СИСТЕМИ
ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН”
(для бакалаврів, спеціалістів)

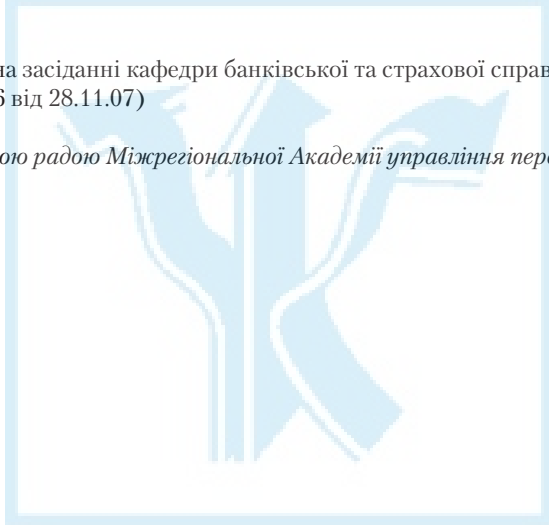
МАУП

Київ 2008

Підготовлено доцентом кафедри банківської та страхової справи
В. Д. Бігдашем

Затверджено на засіданні кафедри банківської та страхової справи
(протокол № 6 від 28.11.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

МАУП

Бігдаш В. Д. Навчальна програма дисципліни “Грошово-кредитні системи зарубіжних країн” (для бакалаврів, спеціалістів). — К.: МАУП, 2008. — 24 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Грошово-кредитні системи зарубіжних країн”, питання для самоконтролю, вказівки до виконання контрольної роботи, завдання для контрольних робіт, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма дисципліни “Грошово-кредитні системи зарубіжних країн” призначена для підготовки фахівців зі спеціальності “Фінанси” та “Банківська справа”.

Мета вивчення дисципліни — засвоєння знань щодо організації грошових та кредитних систем зарубіжних країн в умовах існування розвинених фінансових ринків та розгалуженої системи кредитно-фінансових інститутів.

Предмет дисципліни — відносини, що виникають у процесі еволюції сучасних грошових та кредитних систем у зарубіжних країнах.

Основні завдання курсу:

- вивчити зміст основних економічних категорій, що визначають характер функціонування грошових і кредитних систем у зарубіжних країнах;
- визначити систему факторів, що впливають на еволюцію, формування та сучасні тенденції розвитку національних грошово-кредитних систем, їх ролі та функцій, принципів побудови та особливостей форм організації;
- навчитися аналізувати сучасні проблеми розвитку грошового обігу та кредитної системи і знаходити шляхи їх вирішення, виходячи з аналізу досвіду зарубіжних країн;
- набути навичок аналізу шляхів розвитку вітчизняної грошово-кредитної системи в контексті загальноцивілізаційних процесів.

Міжпредметні зв'язки. Під час вивчення дисципліни студенти мають спиратися на здобуті знання з курсів “Гроші та кредит”, “Фінанси”, “Банківські операції”.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ГРОШОВО-КРЕДИТНІ СИСТЕМИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль I. Основні принципи функціонування грошово-кредитних систем у зарубіжних країнах
1	Сутність і основні етапи еволюції грошових і кредитних систем країн з розвинутою ринковою економікою
2	Еволюція валютних систем
	Змістовий модуль II. Особливості функціонування грошово-кредитних систем окремих зарубіжних країн
3	Грошово-кредитна система США
4	Грошово-кредитна система Канади
5	Грошово-кредитна система Японії
6	Грошово-кредитна система Німеччини
7	Грошово-кредитна система Великої Британії
8	Грошово-кредитна система Франції
9	Грошово-кредитна система Італії
10	Грошово-кредитна система Європейського Союзу
11	Грошово-кредитна система Росії
12	Закономірності формування грошово-кредитних систем країн з різним ступенем розвитку економіки
Разом годин: 144	

ЗМІСТ
дисципліни
“ГРОШОВО-КРЕДИТНІ СИСТЕМИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН”

Змістовий модуль I. Основні принципи функціонування грошово-кредитних систем у зарубіжних країнах

Тема 1. Сутність і основні етапи еволюції грошових і кредитних систем країн з розвинутою ринковою економікою

Предмет, метод і завдання курсу. Значення курсу для підготовки фахівців банківської справи.

Поняття грошової системи. Види й основні елементи грошової системи. Грошова система та її функції. Емісійні механізми в зарубіжних країнах. Інфляційні процеси в економіці зарубіжних країн і грошово-кредитна політика. Ринки грошей, типи та механізми їх функціонування.

Основні етапи розвитку грошових систем. Загальні закономірності формування грошових і кредитних систем у період становлення капіталізму. Золотий стандарт і сталість грошово-кредитних систем. Перехід від металевих до паперових грошових систем під час Першої світової війни. Світові економічні кризи впродовж 20–30 років XIX ст., її особливості й наслідки для кредитних систем. Закономірності розвитку грошових і кредитних систем у повенні роки. Грошові та кредитні системи на сучасному етапі розвитку.

Поняття кредитної системи. Структура кредитної системи, види кредитних установ. Концентрація і централізація банківського капіталу. Універсалізація та інтернаціоналізація банківської діяльності. Банківські монополії та їх форми, транснаціональні банки. Конкуренція в банківській сфері. Утворення електронних систем міжбанківських переказів. Банківська криза: поняття, причини, форми й наслідки. Розгляд систем страхування депозитів у різних країнах. Контроль за діяльністю комерційних банків.

Моделі банківських систем у країнах з розвинутою ринковою економікою: англійська, американська, німецька та японська; їх основні ознаки. Історичні та економічні чинники формування моделей. Взаємозв'язок банків і промисловості, особливості структури фінансового ринку. Інтеграційні процеси у світовій економіці та трансформація національних банківських систем.

Моделі банківських систем у країнах з недостатньо розвинутою або нерозвинутою ринковою структурою: лагіноамериканська, моделі країн з перехідною економікою, моделі країн, що розвиваються; їх особливості. Проблеми розвитку фінансових ринків у країнах з економікою, що трансформується.

Функції грошово-кредитної системи в економіці зарубіжних країн. Поняття моделі кредитно-грошової системи, її структурні елементи та основні принципи функціонування. Фінансові ринки: структура, функції та роль у розвитку сучасної грошово-кредитної системи в економіці зарубіжних країн. Види фінансових посередників та їх функції. Грошово-кредитна політика держави: цілі та інстру-

менти. Грошово-кредитні реформи та їх вплив на розвиток грошово-кредитних систем.

Література [5; 7; 9; 11; 14; 17; 18; 21; 23]

Тема 2. Еволюція валютних систем

Поняття та елементи національної валютної система: валюта; умови конвертованості; паритет валюти; режим обмінного курсу; валютні обмеження, валютний контроль; регулювання міжнародної валютної ліквідності; регламентація використання міжнародних кредитних коштів обігу; регламентація міжнародних розрахунків; режим валютного ринку і ринку золота; органи, що керують і регулюють валютні відносини.

Основні етапи розвитку валютних систем. Система золотого стандарту. Бреттон-Вудська валютна система та функції Міжнародного валютного фонду. Ямайська валютна система. Сучасний стан національних та міжнародних валютних систем.

Література [5; 7; 9; 11; 14; 17; 18; 21; 23]

Змістовий модуль II. Особливості функціонування грошово-кредитних систем окремих зарубіжних країн

Тема 3. Грошово-кредитна система США

Становлення й розвиток грошової системи США. Особливості розвитку грошової системи США до 1913 р. Особливості грошової системи США у роки Першої світової війни та у повоєнні роки до краху золотого стандарту. Причини краху золотого стандарту. Девальвація долара у 1934 р., цілі та особливості. Інфляція у роки Другої світової та у повоєнні роки. Долар у ролі світової резервної та розрахункової валюти. Сучасна структура грошового обігу США, стан долара та роль Федеральної резервної системи США в грошовому обігу. Федеральна резервна система, її становлення, організаційна структура, принципи функціонування.

Формування кредитної системи США. Федеральний резервний акт 1913 р. і зміни у кредитній системі. Структура кредитної системи США. Федеральна резервна система та її структурні елементи. Федеральні резервні банки— емісійний центр країни, їх функції та операції. Комерційні банки: приховані форми концентрації, особливості організації та операцій. Національні банки і банки штатів. Ко-

мерційні банки США: особливості їх розвитку та функціонування. Закон Гласса-Стигола 1933 р. та його роль у формуванні специфіки американської моделі банківської системи. Зміни в діяльності комерційних банків, внесені відповідно до банківських законів. Спеціальні кредитно-фінансові інститути в США. Позичково-ощадні банки в США, їх діяльність на фінансових ринках. Договірні фінансові установи США та зростання їх ролі. Інвестиційні банки США, їх функції на ринку капіталу США.

Грошово-кредитна політика, її еволюція та особливості в сучасних умовах. Загальні і селективні методи регулювання. Роль грошових агрегатів у регулюванні грошового обігу в США.

Моноцентрична модель фондового ринку США. Нью-Йоркська фондова біржа та її роль на ринку капіталу США. Розвиток позабіржового ринку США. Інтернаціоналізація фінансового ринку США.

Література [2; 8; 9; 11; 12; 15; 23]

Тема 4. Грошово-кредитна система Канади

Становлення і розвиток грошової системи Канади. Особливості розвитку грошової системи до 1 липня 1867 р. Розвиток грошової системи Канади до Першої світової війни та у повоєнні роки. Крах золотого стандарту в 30-ті роки ХХ ст. Політика прив'язки канадського долара до долара США у 40-х роках, встановлення паритету канадського долара. Спроба встановлення вільного курсу в 1950 р. та 1970–1974 рр.

Банк Канади, його становлення та розвиток.

Грошово-кредитна політика Банку Канади, її еволюція та особливості в сучасних умовах. Грошові агрегати у регулюванні грошового обігу в Канаді у 80-х роках. Політика таргетування рівня інфляції з 1991 р. та її наслідки.

Кредитно-фінансові установи Канади. Банківські установи: чартерні банки, трастові компанії та кредитні об'єднання. Закон про банки 1980 р. Банки “великої п'ятірки”. Статус та функції іноземних банків у Канаді. Спеціальні кредитно-фінансові інститути у Канаді. Страхові компанії, кредитні союзи, інвестиційно-брокерські компанії та ін.

Література [2; 8; 9; 11; 12; 15; 23]

Тема 5. Грошово-кредитна система Японії

Генезис грошової системи Японії. Особливості розвитку грошової системи і грошового обігу до Другої світової війни. Інфляція у період Другої світової війни. Особливості відбудовного періоду. Валютна система Японії. Перетворення єни на регіональну і світову резервну валюту. Проблеми стабілізації курсу єни в сучасних умовах.

Становлення і розвиток кредитної системи Японії. Особливості розвитку кредитної системи Японії до Другої світової війни та після неї. Роль кредитно-банківської системи після Другої світової війни.

Банк Японії, його управління, функції та операції.

Комерційні банки, особливості їх організації та операцій. Процеси концентрації банківського капіталу в Японії. Роль японських банків у створенні дзайбацу. Провідні японські банки, їх роль у фінансуванні економіки та її прискореного розвитку.

Спеціальні кредитно-фінансові установи. Будинки цінних паперів у Японії. Токійська фондова біржа. Сучасні проблеми розвитку кредитної системи Японії, банківська криза 1998 р. та її наслідки. Реформа кредитної системи Японії у 1998–2000 рр., її мета та основні етапи.

Грошово-кредитна політика Японії. Особливості та механізм грошово-кредитного регулювання. Основні напрями регулювання.

Література [2; 3; 6; 7; 10–13; 18; 23]

Тема 6. Грошово-кредитна система Німеччини

Еволюція грошової системи. Грошова система Німеччини до Першої світової війни. Гіперінфляція у роки Першої світової війни. Грошова реформа 1924 р. Скасування золотого стандарту під час світової економічної кризи. Грошова система Німеччини у період підготовки та під час Другої світової війни. Грошова реформа 1948 р. за Л. Ерхардом. Еволюція ролі марки в Європейській валютній системі. Зміни у грошовій сфері після об'єднання зі Східною Німеччиною. Грошова система Німеччини та її еволюція в процесі західноєвропейської інтеграції. Роль німецької грошово-кредитної системи у процесі переходу до євро.

Будова і структура кредитної системи. Німецький федеральний банк (бундесбанк), його організаційна структура, управління, завдання та функції.

Грошово-кредитна політика. Особливості грошово-кредитного регулювання у Німеччині. Основні інструменти грошово-кредитної політики. Еволюція грошово-кредитної політики в умовах західноєвропейської інтеграції.

Універсальні банки Німеччини та процеси концентрації банківського капіталу. Місце універсальних банків у банківській системі Німеччини. Комерційні банки: гроссбанки, регіональні та інші, особливості їх організації та операцій.

Система спочивчого та житлового кредитування у Німеччині. Інші фінансові установи кредитної системи країни, їх роль у процесах руху фінансових ресурсів.

Фінансовий ринок Німеччини: основні етапи розвитку та сучасний стан.

Література [2; 5–7; 10–13; 18; 23]

Тема 7. Грошово-кредитна система Великої Британії

Генезис грошової системи. Грошовий обіг Англії до Першої світової війни. Інфляція у період та після Першої світової війни. Мотиви повернення до золотого стандарту методом реставрації. Грошова реформа 1925–1928 рр. Крах золотого стандарту та поява “стерлінгової зони”. Інфляція під час Другої світової війни та у повоєнні роки. Причини й наслідки девальвації фунта стерлінгів у 1949 і 1967 р. Падіння ролі фунта стерлінгів у міжнародних розрахунках. Особливості організації грошового ринку країни. Проблеми входження до зони євро.

Сучасна кредитна система Великої Британії та її розвиток. Банківські закони 1979 і 1987 р. Банк Англії, його утворення, управління, функції та роль. Комерційні банки, у тому числі клірингові, торгові, іноземні, облікові (вексельні контори) тощо, особливості їх організації та операцій. Види кредитних установ Великої Британії. Британські вексельні контори, їх роль на грошовому ринку.

Британські торгові доми, будівельні товариства та інші фінансові установи кредитної системи.

Механізм грошово-кредитного регулювання Великої Британії. Еволюція грошово-кредитної політики в умовах західноєвропейської інтеграції.

Література [2; 5–7; 10–13; 17; 23]

Тема 8. Грошово-кредитна система Франції

Еволюція грошової системи Франції. Грошовий обіг Франції до Першої світової війни. Інфляція у період та після Першої світової війни. Грошова реформа 1928 р. та причини збереження Францією золотого стандарту під час світової економічної кризи 1929–1933 рр. Інфляція під час Другої світової війни та в повоєнні роки, її особливості. Зона франка. Еволюція грошової системи Франції в умовах західноєвропейської інтеграції.

Будова і структура кредитної системи. Особливості розвитку кредитної системи Франції після Другої світової війни. Хвилі націоналізації у Франції: чинники та наслідки. Націоналізація банків відповідно до закону 1982 р.

Банк Франції, особливості його функцій. Особливості кредитно-грошового регулювання у Франції та функції банку Франції. Характерні особливості французьких комерційних банків. Провідні французькі комерційні банки. Особливості процесів концентрації банківського капіталу у Франції. Французькі ділові банки. Фінансовий інжиніринг у ділових банках. Трансформація банківської системи країни в умовах західноєвропейської інтеграції.

Мережа спільного та кооперативного кредитування Франції. Депозитно-консигнаційні каси Франції та їх роль у довгостроковому фінансуванні економіки. Характеристика інших кредитних установ Франції.

Механізм грошово-кредитної політики Франції, роль держави у її формуванні та здійсненні. Еволюція грошово-кредитної політики в умовах західноєвропейської інтеграції.

Література [2; 7; 11–13; 18; 23]

Тема 9. Грошово-кредитна система Італії

Еволюція грошово-кредитної системи Італії. Банківська справа в Давньому Римі. Роль церкви у розвитку банківської системи в XIV–XV ст. Генезис грошової системи Італії: біметалізм та монометалізм (з 1895 р., золотий стандарт). Грошова система перед та після Першої світової війни. Грошова реформа у 1928 р., золотий стандарт та участь у “золотому блоці” 1933–1935 рр. Інфляція під час Другої світової війни та в повоєнні роки, її особливості. Девальвація ліри в 1946–1949 рр.

Банк Італії, особливості його функцій. Особливості кредитно-грошового регулювання в Італії та функції банку Італії. Особливості пер-

шого рівня кредитної системи Італії: статус та функції Міністерства фінансів та Міністерського комітету по кредитам та заощадженням. Еволюція грошово-кредитної політики в умовах західноєвропейської інтеграції.

Особливості функціонування системи комерційних банків в Італії. Банки національних інтересів. Банки рухомого майна. Інвестиційні банки. Регіональні банки. Проблеми банківської системи: низька рентабельність, множинність банківських установ, відмивання грошей. Трансформація банківської системи країни в умовах західноєвропейської інтеграції.

Спеціальні кредитно-фінансові установи: ощадні каси, депозитно-консигнаційні(судні) каси, заклади сільськогосподарського кредитування, фінансування житлового будівництва тощо.

Література [2; 7; 11–13; 18; 23]

Тема 10. Грошово-кредитна система Європейського Союзу

Сучасні тенденції розвитку економіки Європи. Склад Європейського Союзу. Економічно-соціальні показники: ВВП, рівень інфляції, рівень безробіття, частка в міжнародній торгівлі.

Еволюція Європейського монетарного союзу. Історичні коріння ідеї створення єдиної грошової системи Європи. Латинський (1865 р.) та Скандинавський (1873 р.) союзи, досвід їх діяльності.

Реалізація концепції “Єдина Європа” після Другої світової війни. Заява У. Черчілля (1946 р.), план Маршалла (1947 р.) та створення в 1950 р. Європейського платіжного союзу. Офіційне об’єднання Європи підписанням Римського договору в 1957 р. Розширення складу учасників до 15 держав. Зона вільної торгівлі 1958–1968 рр. Митний союз 1968–1978 рр. План Вернера 1970 р. та його недоліки. Валютний режим “змія в тунелі” та її провал. Рой Дженкінс та його пропозиція щодо об’єднання валютних систем. Введення ЕКЮ (1978 р.). Створення Європейської валютної системи (1979 р.). Доповідь Комітету Делора та Маастрихтський договір щодо об’єднання в Європейський союз. Три етапи реалізації Маастрихтського договору. Критерії економічної конвергенції країн у ЄС. Введення безготівкового (1 січня 1999 р.) та готівкового (2002 р.) євро.

Європейський центральний банк та його становлення. Завдання та роль Європейського валютного інституту (1994–1998 рр.). Створення Європейського центрального банку (ЄЦБ) в 1998 р. та фор-

мування європейської системи центральних банків. Організаційна структура та повноваження органів ЄЦБ. Основні функції та інструменти грошово-кредитної політики ЄЦБ.

Особливості функціонування європейської системи центральних банків. Роль в утриманні та протизвазі політиці ЄЦБ таких інституцій як Рада міністрів економіки та фінансів, “Ради –12”, Економічний та фінансовий комітет.

Література [2; 7; 11–13; 18; 23]

Тема 11. Грошово-кредитна система Росії

Грошова система Росії епохи металевих грошей і золотого стандарту. Грошові реформи в Росії, мета й особливості здійснення. Особливості грошового обігу до 1913 р. Грошовий обіг періоду громадянської війни. Особливості грошового обігу в умовах адміністративно-командної системи господарювання. Національна валютна система Росії в період монополії зовнішньої торгівлі. Трансформація грошової системи в перехідній економіці. Формування національної валютної системи та її інтеграція у світову.

Становлення кредитної системи в Росії до 1913 р. Основні види банківських установ та їх види. Характер банківських операцій у до-революційній Росії. Банківська система епохи соціалізму, її завдання та функції. Кредитна реформа 1930 р. та процес одержавлення кредиту.

Реорганізація кредитної системи Росії в умовах перехідної економіки. Центральний банк Росії та його функції. Характер грошово-кредитного регулювання. Банківська система сучасної Росії. Спеціальні кредитно-фінансові установи Росії.

Розвиток фінансового ринку в Росії. Фінансова криза 90-х років ХХ ст., основні чинники і наслідки.

Література [11; 12; 19; 22]

Тема 12. Закономірності формування грошово-кредитних систем країн з різним ступенем розвитку економіки

Утворення національної грошової системи в країнах з перехідною економікою. Формування механізму регулювання обігу національних грошей. Інфляційні процеси, грошові реформи. Проблеми становлення національної валютної системи. Конвертованість нових національних валют. Грошово-кредитна політика й особливості її

інструментарію у країнах з перехідною економікою. Необхідність утворення власної кредитної системи. Завдання центрального банку, його функції та труднощі становлення. Формування дволанкової структури кредитних систем у країнах з перехідною економікою. Система комерційних банків. Іноземні банки і кредитні системи. Спеціальні кредитно-фінансові установи та проблеми їх розвитку. Проблеми формування і розвитку фінансових ринків у країнах з перехідною економікою. Процеси приватизації та створення фондових ринків. Ринки державних цінних паперів, їх роль у розвитку фінансових ринків.

Особливості розвитку грошово-кредитних систем нових індустріальних країн (НІК) Латинської Америки та Південно-Східної Азії. Становлення і розвиток національних грошових систем після отримання незалежності. Центральний банк та особливості регулювання грошово-кредитної системи в НІК. Інфляція та грошові реформи. Особливості становлення національної валютної системи. Реформи банківської системи НІК Латинської Америки у 80-х роках ХХ ст., зміст і наслідки. Фінансова криза і реформування фінансових ринків НІК Південно-Східної Азії у 90-х роках ХХ ст. Небанківські фінансові установи та їх функції. Проблеми інтегрування фінансових ринків, що зростають, у світовий фінансовий ринок.

Особливості грошових і кредитних систем країн третього світу. Двоїтий характер грошової системи. Ефект валютного заміщення. Випуск національних валют. Боротьба країн за валютну незалежність. Проблеми валютної інтеграції. Колективні валюти країн, валютні блоки, валютні зони. Розвиток грошово-кредитного співробітництва у країнах Латинської Америки, Азії та Африки. Формування колективних банків. Співробітництво на регіональному і субрегіональному рівні. Характер інфляційних процесів та антиінфляційна політика. Особливості центральних банківських установ у країнах третього світу. Контроль за іноземними банками. Утворення національних кредитних установ. Банки розвитку, їх значення для забезпечення економічного розвитку. Неформальний фінансовий сектор. Розвиток ринків капіталу в країнах третього світу.

Література [1; 7; 11; 12, 19, 20]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Поняття, основні елементи та функції грошової системи.
2. Інфляційні процеси в економіці зарубіжних країн.
3. Ринки грошей, типи та механізми функціонування.
4. Основні етапи розвитку грошових систем: історичні, соціально-культурні та економічні фактори і їх вплив на формування грошових систем.
5. Золотий стандарт та його роль у забезпеченні сталості грошово-кредитних систем.
6. Перехід від металевих до паперових грошових систем під час Першої світової війни.
7. Світова економічна криза 1929–1933 рр., її особливості й наслідки для кредитних систем.
8. Закономірності розвитку грошових і кредитних систем у повоєнні роки та на сучасному етапі розвитку.
9. Поняття, основні елементи та механізми кредитної системи.
10. Структура кредитної системи, види кредитних установ.
11. Види фінансових посередників та їх функції.
12. Концентрація банківського капіталу: універсалізація, інтернаціоналізація, монополізація, конкуренція та інші риси сучасної банківської діяльності.
13. Система страхування депозитів у різних країнах.
14. Контроль за діяльністю комерційних банків у країнах з розвинутою економікою.
15. Фінансові ринки: їх структура, функції та роль у розвитку сучасної грошово-кредитної системи в економіці зарубіжних країн.
16. Поняття моделі кредитно-грошової системи та її структурні елементи.
17. Цілі та інструменти грошово-кредитної політики держави.
18. Грошово-кредитні реформи та їх вплив на розвиток грошово-кредитних систем.
19. Грошові та кредитні системи на сучасному етапі розвитку.
20. Інтеграція національних грошових систем на прикладі країн ЄС.
21. Основні механізми моделей банківських систем у країнах з розвинутою ринковою економікою.
22. Взаємозв'язок банків із промисловістю на прикладі німецької банківської системи.

23. Поняття та елементи національної валютної система.
24. Основні етапи розвитку валютних систем.
25. Основні риси сучасного стану національних та міжнародних валютних систем.
26. Розвиток грошової система США до 1913 р.
27. Становлення та розвиток Федеральної резервної системи США.
28. Сучасна структура грошового обігу США, стан долара та роль Федеральної резервної системи США в грошовому обігу.
29. Еволюція долара як світової резервної та розрахункової валюти.
30. Федеральні резервні банки: їх склад, функції та роль у грошовому обігу США.
31. Закон Гласса-Стигола 1933 р. та його роль у формуванні специфіки американської моделі банківської системи.
32. Еволюція грошово-кредитної політики США та її особливості в сучасних умовах.
33. Тенденції сучасної економіки США та їх вплив на грошово-кредитну політику.
34. Комерційні банки США: особливості їх розвитку та функціонування.
35. Договірні та ощадні фінансові установи США та зростання їх ролі.
36. Спеціалізовані фінансово-кредитні установи та фондовий ринок США.
37. Становлення й розвиток грошової системи Канади.
38. Банк Канади, його становлення та розвиток.
39. Грошово-кредитна політика Банку Канади, її еволюція у ХХ ст. та особливості її здійснення в сучасних умовах.
40. Кредитно-фінансові установи Канади та роль чартерних банків “великої п’ятірки”.
41. Становлення й розвиток грошово-кредитної системи Японії.
42. Банк Японії: еволюція розвитку, механізм управління, функції та операції.
43. Японські комерційні банки та їх роль у створенні дзайбацу.
44. Роль японських банків у процесі концентрації капіталу та розвитку економіки.
45. Особливості та механізм грошово-кредитної політики Японії.

46. Сучасні проблеми розвитку грошово-кредитної системи Японії: банківська криза 1998 р. та реформи 1998–2000 рр.
47. Еволюція грошово-кредитної системи Великої Британії.
48. Грошовий обіг у Великій Британії, його регулювання та взаємодія із зоною євро.
49. Необхідність та розвиток стерлінгової зони.
50. Банк Англії: його еволюція та сучасні функції. Банківські закони 1979 та 1987 р.
51. Комерційні банки Великої Британії та роль клірингових банків.
52. Торгові дома та інші фінансово-кредитні установи Великої Британії.
53. Тенденції сучасної економіки Великої Британії та їх вплив на грошово-кредитну політику.
54. Грошова система Німеччини та функції Бундесбанку.
55. Місце універсальних банків у банківській системі Німеччини.
56. Спеціальні банки в банківській системі Німеччини.
57. Фінансово-кредитні заклади у сфері будівництва ФРН: іпотечні банки та ощадні каси.
58. Фондовий ринок Німеччини та перспективи його розвитку.
59. Особливості кредитно-грошового регулювання у Франції та функції Банку Франції.
60. Зона франка.
61. Характерні особливості французьких комерційних банків.
62. Провідні французькі комерційні банки
63. Особливості процесів концентрації банківського капіталу у Франції.
64. Чинники та наслідки націоналізації банків у Франції.
65. Спеціалізовані кредитні установи Франції.
66. Особливості держаного регулювання грошово-кредитної системи Франції.
67. Тенденції сучасної економіки Франції та їх вплив на грошово-кредитну політику.
68. Особливості розвитку грошово-кредитної системи Італії.
69. Центральний банк Італії та його функції.
70. Сучасний стан банківського сектору Італії.
71. Шляхи розвитку кредитної системи Італії.
72. Тенденції сучасної економіки Італії та їх вплив на грошово-кредитну політику.

73. Основні етапи формування єдиної грошової системи Європи.
74. Роль Великої Британії у формуванні єдиної економічної системи Європи.
75. Розвиток інтеграційних процесів в Європі в 60–90-х роках ХХ ст.
76. Європейський центральний банк і його функції.
77. Вимоги конвергенції Європейського союзу.
78. Зміст основних етапів еволюції грошової системи Росії.
79. Розвиток кредитної системи Росії та її трансформація в умовах переходу до ринку.
80. Сучасна банківська система Росії.
81. Розвиток фінансового ринку в Росії в сучасних умовах.
82. Тенденції сучасної економіки Росії та їх вплив на грошово-кредитну політику.
83. Проблеми становлення національних грошових систем у країнах з різним ступенем розвитку економіки.
84. Інфляція та антиінфляційні програми в перехідних економіках.
85. Моделі банківських систем у країнах з нерозвиненою економікою.
86. Роль центрального банку у країнах з нерозвиненою економікою.
87. Спеціалізація банків у країнах, що розвиваються.
88. Проблеми розвитку фінансових ринків у країнах з різним ступенем розвитку економіки.
89. Роль комерційних банків нових індустріальних країн у забезпеченні економічного зростання
90. Фінансові кризи і реформування фінансових ринків у нових індустріальних країнах.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Загальні вимоги до контрольної роботи

Контрольна робота повинна відображати окремі теоретико-практичні проблеми страхування і виконуватися студентом після вибору ним відповідних питань (завдань). Виходячи із специфічних особливостей навчальних дисциплін, контрольна робота виконується письмово у формі реферату, в якому розв'язуються конкретні ситуації.

При виконанні контрольної роботи студенти здійснюють такі заходи:

- уточнюють завдання, виявляють необхідні для роботи джерела;
- виявляють тенденції розвитку процесів, що впливають із завдання, їх теоретичне обґрунтування та оцінювання;
- безпосередньо розв'язують завдання, супроводжуючи його відповідними поясненнями та інтерпретуючи;
- формулюють остаточні висновки з прогнозом розвитку процесу (явища) у перспективі.

Контрольна робота, яку студенти виконують самостійно, обов'язково повинна містити:

- зміст (номер завдання та його назву) контрольної роботи;
- відповідь (із посиланнями на джерела у списку використаної літератури) на вибране питання для контрольної роботи;
- список використаної літератури.

При виконанні кожного завдання потрібно зазначити його номер та переписати умову.

Контрольна робота має бути викладена логічно і технічно правильно оформлена. Робота пишеться чітким і розбірливим почерком у зошиті чи на аркушах розміром 210×297 мм, допускаються друкований (через 1,5 інтервали) або комп'ютерний (1,5 інтервали, гарнітура типу Times New Roman-14) варіанти. Сторінки мають бути пронумеровані і мати поля (зліва 30, справа 15, зверху і знизу по 20 мм).

Обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати 15–20 сторінок. Наприкінці роботи слід подати список використаних літературних джерел, поставити підпис і дату виконання.

Номер варіанта контрольної роботи студент вибирає за останніми двома цифрами номера своєї залікової книжки за таких умов:

1) якщо дві останні цифри номера залікової книжки не перевищують 10, то номер варіанта контрольної роботи відповідає двом останнім цифрам номера залікової книжки;

2) якщо дві останні цифри номера залікової книжки перевищують 10, то номер питання контрольної роботи є модуль числа, що розраховується як сума двох останніх цифр номера залікової книжки з урахуванням цифри 10 (наприклад, якщо дві останні цифри залікової книжки 35, то номер питання контрольної роботи розраховується наступним чином $|(3+5-10)| = 2$, тобто завдання треба розв'язувати з другого варіанта);

3) якщо дві останні цифри номера залікової книжки 00, то номер варіанта контрольної роботи відповідає 10.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Валютна система та її функції в зарубіжних країнах.
2. Розвиток ощадної справи у Німеччині та її сучасний стан.
3. Еволюція розвитку Федеральної резервної системи та її сучасний стан.
4. Особливості формування грошово-кредитної системи у країнах, що розвиваються.

Варіант 2

1. Інфляція і заходи антиінфляційної політики у країнах з передібною економікою.
2. Роль японських комерційних банків у розвитку кредитної системи країни.
3. Фінансові інститути третього рівня грошово-кредитної системи США.
4. Система небанківських фінансових установ у країнах, що розвиваються.

Варіант 3

1. Сутність грошових реформ та роль у стабілізації грошових систем.
2. Основні види фінансових установ у кредитних системах розвинених зарубіжних країн.
3. Реформи у фінансовій системі Японії 90-х років XX ст.
4. Комерційні банки США у сучасних умовах.

Варіант 4

1. Еволюція грошових систем Європи другої половини XX ст.
2. Універсальні банки Німеччини та їх роль у процесах концентрації банківського капіталу.
3. Грошово-кредитна система Росії в умовах командно-адміністративної системи господарювання.
4. Функції банків розвитку у країнах, що розвиваються.

Варіант 5

1. Кредитна система: складові, функції та принципи у країнах з розвинутою економікою.
2. Банківська системи Німеччини як каталізатор промислового зростання економіки.
3. Інвестиційні фінансові установи США та їх роль у довгостроковому фінансуванні.
4. Націоналізації банківського капіталу у Франції: позитивні та негативні риси.

Варіант 6

1. Особливості формування зони євро та її сучасний стан.
2. Сутність особливостей грошово-кредитної системи Великої Британії.
3. Механізми кредитно-грошового регулювання та банківського нагляду Франції.
4. Федеральна резервна система та грошово-кредитна політика США.

Варіант 7

1. Грошова система Німеччини та функції Бундесбанку.
2. Взаємодія кредитного та фондового ринків Великої Британії.
3. Спеціалізовані фінансово-кредитні заклади Франції.
4. Розвиток позичково-ощадних та договірних закладів у США в сучасних умовах.

Варіант 8

1. Чинники формування основних моделей банківської системи в зарубіжних країнах.
2. Склад та характеристика фінансових ринків зарубіжних країн і їх інструментів.
3. Інвестиційні банки США та їх функції на ринку капіталів.
4. Особливості формування та розвитку комерційних банків нових індустріальних країн.

Варіант 9

1. Сутність грошово-кредитного регулювання в зарубіжних країнах.
2. Сутність регулювання банківської системи в США. Формування закону Гласа — Стигола.
3. Спеціалізовані фінансово-кредитні заклади Японії, принципи та особливості їх функціонування.
4. Провідні французькі комерційні банки та особливості їх діяльності.

Варіант 10

1. Порівняльна характеристика етапів розвитку грошових систем в економічно розвинених зарубіжних країнах.
2. Характеристика складових грошової системи країн з розвинутою економікою.
3. Роль посередників на фінансовому ринку Великої Британії.
4. Еволюція грошової системи США та роль перших національних емісійних банків.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Анулова Г. Н.* Денежно-кредитное регулирование: опыт развивающихся стран. — М., 1991.
2. *Ассонов Г. Ф., Хуторенко О. А., Шаблин А. Н.* Особенности экономической культуры в США, Японии, странах Западной Европы. — М., 1996.
3. *Бойко П. А., Романова И. Н.* Финансовые кризисы 90-х гг. — М., 1999.
4. *Богданов О. С., Сергеев Б. И.* Зарубежные интересы японских банков. — М., 1991.
5. *Денежное обращение и кредит капиталистических стран* / Под ред. Л. И. Красавиной. — М., 1988.
6. *Деятельность банков. Современный опыт США.* — М., 1992.
7. *Деньги. Кредит. Банки* / Под ред. Е. Ф. Жукова. — М., 1999.
8. *Долан Дж.* Деньги банки и кредитно-денежная политика. — СПб., 1994
9. *Іванов В. М., Софіщенко І. Я.* Грошово-кредитні системи зарубіжних країн. — К., 2001.

10. *Кравець В. М., Кравець М. В.* Західноєвропейський банківський бізнес. — К., 2003.
11. *Кураков Л. П.* Современные банковские системы. — М., 2000.
12. *Матук Ж.* Финансовые системы Франции и других стран. — М., 1996.
13. *Мишкін Ф. С.* Економіка грошей банківської справи і фінансових ринків. — К., 1998
14. *Миллер Р. Л., Ван-Хуз Д. Д.* Современные деньги и банковское дело. — М., 2000.
15. *Миловидов В. Д.* Современное банковское дело: опыт США. — М., 1992.
16. *Нуреев Р. М.* Деньги, банки и кредитно-денежная политика. — М., 1997.
17. *Общая теория денег и кредита / Под ред. Е. Ф. Жукова.* — М., 1999.
18. *Рудый К. В.* Финансовые, денежные и кредитные системы зарубежных стран: Учеб. пособие. — 2-е изд. — М., 2004.
19. *Строев Е. О.* Экономика Содружества Независимых Государств накануне третьего тысячелетия. — СПб., 1998.
20. *Тодаро М.* Экономическое развитие. — М., 1997.
21. *Усокин В. М.* Современный коммерческий банк: управление и операции. — М., 1993.
22. *Усов В. В.* Деньги. Денежное обращение. Инфляция. — М., 1999.
23. *Федоренко В. М., Федоренко А. В.* Денежное обращение и кредит при капитализме. — К., 1989.
24. *Шамова І. Н.* Грошово-кредитні системи зарубіжних країн. — К., 2001.

Додаткова

25. *Гальчинський А.* Теорія грошей: Навч. посіб. — К., 1996.
26. *Гриценко О.* Гроші та грошово-кредитна політика: Навч. посіб. — К., 1996.
27. *Гроші та кредит / За ред. М. Н. Савлука.* — К., 2000.
28. *Жуков Е. Ф.* Инвестиционные институты. — М., 1998.
29. *Лагутін В. Д.* Гроші та грошовий обіг: Навч. посіб. — К., 1998.
30. *Чухно А. А.* Розвиток теорії грошей та практика регулювання грошового обігу. — К., 1995.

Інформаційні джерела в мережі Інтернет

31. Національний банк України: www.bank.gov.ua
32. Міжнародний валютний фонд: www.imf.org
33. Світовий банк: www.wb.org
34. Національне бюро економічних досліджень США: www.fber.org

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Грошово-кредитні системи зарубіжних країн”	4
Зміст дисципліни “Грошово-кредитні системи зарубіжних країн”	4
Питання для самоконтролю	14
Вказівки до виконання контрольної роботи.....	17
Завдання для контрольних робіт	19
Список літератури.....	21

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>Т. М. Коліна</i>
Комп’ютерне верстання	<i>К. П. Махія</i>

МАУП

Зам. № ВКЦ-3656

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП